

Нестерчук І. К., к.г.н., доцент
Житомирський національний агроекологічний університет,
м. Житомир

**МЕТОДИ ЗБОРУ ТА ОПРАЦЮВАННЯ КАРТОГРАФІЧНОЇ
ІНФОРМАЦІЇ, ЇЇ ПІДГОТОВКА ДО ВИКОРИСТАННЯ ПРИ
УКЛАДАННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ (ТЕМАТИЧНИХ)
КАРТ**

Обґрунтовано необхідність розробки програми для створення сільськогосподарської карти.

Програмою сільськогосподарської карти прийнято вважати документ, що встановлює тип і призначення карти, її математичну основу, зміст, принципи генералізації, умовні знаки, джерела, інформацію, необхідну для укладання карти, технології її використання, технологію створення. Програма карти має бути написана у вигляді вказівок виконавцю, який буде укладати дану карту. Тому основна вимога до програми – повнота і конкретність усіх її положень та настанов при максимально стислому і чіткому та

зрозумілому їхньому викладі [1]. До програми карти входять такі розділи:

- призначення карти;
- комплексна фізико-географічна і соціально-економічна характеристика території адміністративного району і сільської ради, на яку укладається карта;
- картографічні та інші джерела, які будуть використовуватися при укладанні карти;
- математична основа;
- географічна основа;
- технологія виготовлення карти [1-8].

У результаті земельно-аграрних трансформацій відбуваються значні зміни у землекористуваннях (зміни форм власності на землю, кількість землевласників та землекористувачів, конфігурації господарства та ін.). Незважаючи на це, останні два десятиліття не приділялося належної уваги створенню (оновленню) сільськогосподарських карт. Як наслідок, нинішні керівники новостворених аграрних підприємств «ринкового типу» використовують картографічну інформацію, що має різноманітні відхилення у площях сільськогосподарських угідь, недостовірно відображає їх облікові параметри, не містить даних з обмежень та обтяжень у використанні земельних ділянок тощо. Все це є передумовою невірних розрахунків орендної плати, даних урожайності, затрат на виробництво сільськогосподарської продукції.

При створенні авторського оригіналу сільськогосподарської (тематичної) карти, актуалізації її змісту в якості додаткових картографічних джерел всебічно застосовують наявні інтернет-ресурси (Google Earth, Google Maps, Yahoo!, VirtualEarth, Яндекс. карти та ін. web-сайти). Широко використовуються для оновлення змісту карт також матеріали аерофотознімання [2]. Для цієї мети можуть використовуватися ортофотоплани та ортофотокарти, створені при реалізації Проекту Світового банку «Видача державних актів на право власності на землю в сільській місцевості та розвиток системи кадастру» (2004-2012pp.). На основі створених ортофотопланів та ортофотокарт укладено індексні кадастрові карти. При картографуванні території сільських рад доцільно використовувати космічні знімки з роздільною здатністю 10 м на піксель (чорно-білі) та кольорові з роздільною здатністю 14, 25 м на піксель. Сучасні космічні знімки – це, як правило, цифрові багатозональні знімки. Їх

дешифрування дозволяє виділити різні елементи місцевості на момент зйомки.

Таким чином, використання космічних знімків дозволяє актуалізувати картографічну інформацію, оновлювати зміст створеної сільськогосподарської (тематичної) карти. У свою чергу, якісний планово-картографічний матеріал, який відображає природно-економічні та агротехнічні умови господарства, слугуватиме основою для науково-обґрунтованого ведення сільського господарства, розробки проекту еколого-економічного обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь.

1. Берлянт А. М. Картографический метод исследований / А. М. Берлянт – 2-е изд. – М. : Изд-во МГУ, 1988. – 252 с. 2. Инструкция по дешифрированию аэрофотоснимков и фотопланов в масштабе 1: 10 000 и 1: 25 000 для целей землеустройства, государственного учета земель и земельного кадастра. – М. : Узгизпрозем, 1978. – 143 с. 3. Картографія. Терміни та визначення : ДСТУ 2757-94. [Чинний від 01.01.1996]. 4. Краак М. Я. Картография: визуализация геопространственных данных / [Менно-Ян Краак, Ферьян Ормелинг]; под ред. проф. В. С. Тикунова. – М. : Научный Мир, 2005. – 324 с. 5. Левицкий И. Ю. Научные основы комплексного сельскохозяйственного картографирования / И. Ю. Левицкий. – М. : Недра, 1975. – 204 с. 6. Основні положення створення та оновлення топографічних карт масштабів 1: 10 000, 1: 25 000, 1: 50 000, 1: 100 000, 1: 200 000, 1: 500 000, 1: 000 000 // топографо-геодезична та картографічна діяльність: Законодавчі та нормативні акти / А. М. Дьогтяр, О. Ю. Протасов, М. О. Трюхан, П. М. Шевчук. – К. : Укргеодезкартографія, 2000. – Ч. 1. – С. 171-189. 7. Умовні знаки для топографічних карт масштабу 1: 10 000 // Топографо-картографічна діяльність: Законодавчі та нормативні акти / А. М. Дьогтяр, М. В. Кривда, М. О. Трюхан та ін. – К. : Укргеодезкартографія, 2000. – Ч. 2. – С. 496-564. 8. Ширяев Е. Е. Картографическое отображение, преобразование и анализ геоинформации / Е. Е. Ширяев. – М. : Недра, 1984. – 248 с.